

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Ἀγιολόγιο τῆς Δύσεως

Ὁ Ὅσιος Βρενδᾶνος ὁ Θαλασσοπόρος, Ἡγούμενος ἐν Κλόνφερτ (Ἰρλανδία) † 16ῃ Μαΐου 575 (ἢ 577 ἢ 583)

Ὁ Ὅσιος Βρενδᾶνος (Brendan, Brandan, Brandon), ἀποκαλούμενος «Θαλασσοπόρος» ἢ «Ταξιδευτής», εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἀσκητὲς ἀπὸ ὅσους ἐζήσαν στὴν Ἰρλανδία. Ἄν καὶ οἱ παλαιότεροι καὶ πλέον ἀξιόπιστοι Βίοι του ἔχουν χαθῆ, ἔχουν ἀπομείνει μεταγενέστερα λατινικὰ καὶ ἱρλανδικὰ χειρόγραφα τοῦ IB' αἰ., χρονικὰ καὶ γενεαλογίαις, ὡς καὶ παραδόσεις, διὰ μέσου καὶ Βίων ὠρισμένων ἄλλων ἱρλανδικῶν Ἁγίων. Τὸ σημαντικώτερο ὅμως εἶναι, ὅτι ἔχει ἀγαπηθῆ καὶ τιμᾶται ἀπὸ τοὺς Ἰρλανδοὺς ὡς μία ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες ἐκκλησιαστικὲς προσωπικότητες τοῦ ἔθνους ἀνὰ τοὺς αἰῶνες.

Ἐγεννήθη τὸ 484 ἢ τὸ 486 καὶ ἐκοιμήθη, σύμφωνα μὲ διάφορες παραδόσεις, τὸ 575, τὸ 577 ἢ τὸ 583 σὲ ἡλικία σχεδὸν 100 ἐτῶν. Τὰ ὀνόματα τῶν γονέων του ἦταν Φίνλαγκ (Finnlug) καὶ Κάρα (Cara). Ὁ τόπος γεννήσεως τοῦ μελλοντικοῦ Ἁγίου ἦταν πιθανώτατα τὸ μικροσκοπικὸ νησὶ Φενίτ (Fenit), κείμενο βορειοδυτικὰ τοῦ ψαροχωριοῦ Φενίτ στὴν κομητεία Κέρρυ (Kerry), πλησίον τῆς πόλεως Τρέιλ (Tralee), στὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Ἰρλανδίας.

Νήσος Φενίτ.

Ίερό φρέαρ στο Τόλαρ νά Μόλτ.

Στὴν δεκαετία τοῦ 2000 ἓνα ὀγκῶδες χάλκινο ἄγαλμα τοῦ Ἁγίου Βρενδανοῦ ἀνεγέρθηκε στὸ γειτονικὸ νησί Γκρέϊτ Σάμπαϊρ (Great Samphire Island), στὸ λιμάνι τοῦ Φένιτ πρὸς τιμὴν του.

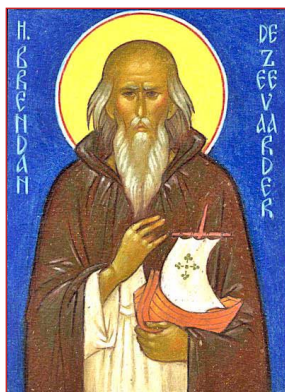
Ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος βαπτίσθηκε, βρέφος ἀκόμη, ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἐπίσκοπο Ἔρκο τοῦ Σλάϊν (St. Erc of Slane, † Μνήμη: 2α Νοεμβρίου). Τὴν νύκτα τῆς γεννήσεώς του, ὁ ἐπίσκοπος Ἔρκος εἶδε ἓνα ἐξαιρετικὸ φῶς καὶ ἓνα πλῆθος Ἀγγέλων μὲ λαμπροὺς χιτῶνες νὰ κατεβαίνουν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἐπάνω στὸν οἶκο τῶν γονέων του.

Τὸ ἱερὸ φρέαρ Τόλαρ νά Μόλτ (Tobar na Molt), ὄχι μακριὰ ἀπὸ τὸ Τρέιλ (Tralee) καὶ τὸ Ἄρντφερτ (Ardfert), ὅπου ὁ Ἅγιος Ἔρκος ἐβάπτισε τὸν Ἅγιο Βρενδᾶνο, ὑπάρχει ἀκόμη καὶ τὸ ἐπισκέπτονται προσκυνητὲς ἀναζητῶντες σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ἐνίσχυσι καὶ παρηγορία. Ὑπάρχει ἓνα Παρεκκλήσι πλησίον τοῦ φρέατος μὲ τὶς μορφὲς τριῶν Ἀγίων, τοῦ Βρενδανοῦ, τοῦ Ἔρκου καὶ τῆς Ἴτα. **Ὁ** Ἅγιος Ἔρκος ἴσως χειροτόνησε τὸν Ἅγιο Βρενδᾶνο σὲ Ἱερέα.

* * *

Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσι, σὲ ἡλικία δύο ἐτῶν ὁ μικρὸς Βρενδᾶνος παραδόθηκε ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἔρκο στὴν φροντίδα τῆς ἐπιφανοῦς Ἁγίας Ἡγουμένης Ἴτας (St. Ita, † Μνήμη: 15η Ἰανουαρίου, 570 περ.) τοῦ Κιλλέαντι (Killeedy of Limerick), γνωστῆς ὡς «ἡ ἀνάδοχος μητέρα τῶν Ἱρλανδῶν Ἀγίων». Ὑπὸ τὴν Ἁγία Ἴτα ὁ Βρενδᾶνος μελέτησε τὰ στοιχειώδη τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ πέντε ἔτη καὶ διατήρησε γιὰ πάντα τὴν ἀγάπη καὶ τὸν σεβασμὸ πρὸς τὴν Ἡγουμένη, ἡ ὁποία τὸν ἐδίδαξε καὶ τὸν ἀνέθρεψε ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου. **Μετὰ** τὸ Κιλλέαντι, ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος πιστεύεται ὅτι μετέβη στὸ Τούαμ (Tuam of Galway), στὸ περίφημο Μοναστήρι καὶ Σχολεῖο, τὸ ὁποῖο ἱδρυσε ὁ Ἅγιος Ἰαρλάθιος (St. Jarlath, † Μνήμη: 6η Ἰουνίου, 540 περ.). **Ἐξ** ἄλλου, ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος ἦταν μαθητὴς τοῦ Ἁγίου Ἐνδα τοῦ Ἴνισμορ (St. Enda, † Μνήμη: 21η Μαρτίου, 530 περ.), ἐνὸς ἀπὸ τοὺς πρῶτους ἱδρυτὲς Μοναστηριῶν στὴν Ἱρλανδία.

Ὁ Ἅγιος μετέβη ἐπίσης στὸ περίφημο Μοναστήρι Κλόναρντ (Clonard) στὴν κομητεία Μέθ (Meath) μαζί μὲ τὸν μεγάλο Ἅγιο Φιννιανὸ (St. Finnian, † Μνήμη: 12η Δεκεμβρίου, 549), «τὸν Δάσκαλο τῶν Ἴρλανδῶν Ἀγίων», ἢ μὲ ἕναν ἀπὸ τοὺς διαδόχους του. Ἀξίζει νὰ σημειωθῆ, ὅτι ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος (ὅπως καὶ ὁ Ἅγιος συνονόματός του, Βρενδᾶνος τοῦ Μπίρ (Birg), ὁ ὁποῖος ἐκοιμήθη περὶ τοῦ 573 καὶ τιμᾶται τὴν 29η Νοεμβρίου) συγκαταλέγεται στοὺς «δώδεκα Ἀποστόλους τῆς

Ἰρλανδίας», οἱ ὁποῖοι εὐρίσκοντο ὅλοι στὸ Κλόναρντ. Τέλος, ἡ παράδοσις διασώζει, ὅτι ὁ νεαρὸς Ἅγιος ἐταξίδευσε στὴν Οὐαλλία, ὅπου πέρασε κάποιο διάστημα μὲ τὸν Ἅγιο Γιλδάσιο (St. Gildas, † Μνήμη: 29η Ἰανουαρίου, βλ *ἐδῶ*) ἢ τὸν Ἅγιο Κάδοκο (St. Cadoc, † Μνήμη: 25η Σεπτεμβρίου) στὸ Λάνκαρφαν (Lancarfan of Glamorgan), Μοναστήρι φημισμένο γιὰ τὸ ἐπίπεδο μορφώσεώς του. Ὁ ἱρλανδικὸς καὶ ὁ οὐαλλικὸς Μοναχισμὸς τῆς ἐποχῆς ἦταν στενὰ συνδεδεμένοι μεταξύ τους.

* * *

Ἄφοῦ διδάχθηκε ἀπὸ τέτοιους φημισμένους μοναστικούς Ἁγίους, ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος ἐκάρη Μοναχός, χειροτονήθηκε Ἱερεὺς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐταξίδευσε στὰ δυτικὰ τῆς πατρίδος του, τῆς Ἰρλανδίας, προκειμένου νὰ ἰδρύσῃ Ἐκκλησίες, νὰ ἐπιτελέσῃ ἐκτεταμένο ἱεραποστολικὸ ἔργο καὶ νὰ ποιμάνῃ τοὺς συμπατριῶτές του.

Ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος ζοῦσε μία αὐστηρὴ ἀσκητικὴ ζωὴ καὶ ἀπέκτησε τὴν φήμη Θαυματουργοῦ. Διακρίθηκε γιὰ τὸν ἐξαιρετικὸ ζῆλο γιὰ τὴν προσευχὴ, τὴν ἀπόλυτη ἐγκράτεια, τὴν βαθεῖα ταπείνωσι, τὴν μεγάλη εὐσπλαγχνία καὶ τὴν ἀγάπη του πρὸς ὅλους.

Στὴν Ἰρλανδία καὶ τὴν Σκωτία ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος ἱδρυσε πλῆθος Μοναστηριῶν. Τὸ πλεόν διάσημο, τὸ ὁποῖο ἱδρύθηκε περίπου τὸ 559, ἦταν τὸ Κλόνφερτ (Clonfert), στὴν δυτικὴ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Σάννον (Shannon) τῆς κομητείας Γκάλγουεῦ (Galway). Ἐφθασε νὰ ἀπαριθμῆ περίπου 3.000 Μοναχοὺς, μελλοντικὸς ἱεραποστολὸς, οἱ ὁποῖοι ἀργότερα ἐταξίδευσαν σὲ ὅλη τὴν Εὐρώπη γιὰ νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιο. Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἐπιφανέστερους μαθητὲς τοῦ Κλόνφερτ ἦταν ὁ Ἅγιος Φουρσεὺς (St. Fursey, † Μνήμη: 16η Ἰανουαρίου 648 περ.), ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἱδρυσε Μοναστήρια στὴν Ἀνατολικὴ Ἀγγλία καὶ τὴν Γαλλία.

Μία ἄλλη σημαντικὴ ἐγκατάστασις τοῦ Ἁγίου Βρενδανοῦ ἦταν ἡ Μονὴ καὶ ἡ Ἐπισκοπὴ τοῦ Ἄρντφερτ (Ardfert), ἡ ὁποία ἐγινε ἕνα

μεγάλο ἐκκλησιαστικὸ καὶ μοναστικὸ κέντρο τοῦ Κέρρυ (Kerry), πλησίον στὴν γενέτειρα τοῦ Ἁγίου. Ἐν συνεχείᾳ προχώρησε στὴν ἴδρυσί μᾶς κοινότητος στὸ Ἴννισνταντρομ (Inis-dadruim, σημ. νησὶ Coney-In-nisdadrom) στὴν κομητεία Κλαίρ (Clare). Ἐπίσης, ἔκτισε Μονὴ στὸ Ἄνναγκνταουν (Annaghdown of Galway).

Πολυάριθμες παραδόσεις μαρτυροῦν, ὅτι ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος δραστηριοποιήθηκε ἐπίσης στὴν ἱστορικὴ ἱρλανδικὴ ἐπαρχία Λίνστερ, ὅπου πολλὰ μέρη συνδέονται μὲ αὐτόν:

π.χ. ὁ ὁμώνυμος λόφος τοῦ Μπράντον (Brandon Hill), ὕψους περίπου 520 μ., ὁ ὑψηλότερος τῆς κομητείας Κιλκένυ (Kilkenny), ὅπου ὁ Ἅγιος ἴδρυσε μιὰ μοναστικὴ Κοινότητα ἢ Ἐκκλησία.

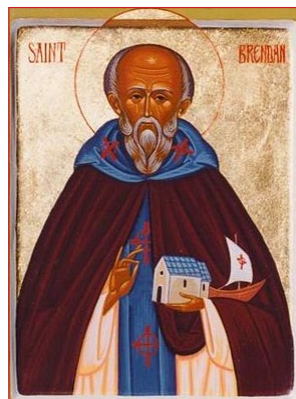
Παλαιότερα ὅλα τὰ πλοῖα ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ τὴν Ἴνισγκλόρα (Inishglora) κατέβαζαν τὰ πανιά τους γιὰ νὰ ἀποτίσουν φόρο τιμῆς στὸν Ἅγιο Βρενδᾶνο, τοῦ ὁποίου τὸ θαυματουργὸ ξύλινο ἄγαλμα ὑψωνόταν μέσα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου.

* * *

Τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ζωῆς τοῦ Ἁγίου Βρενδανοῦ ἀφιερώθηκε σὲ ταξίδια (χαρακτηριστικὸ γνῶρισμα τῶν Ἱρλανδῶν Μοναχῶν καὶ Ἀσκητῶν), γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἀργότερα ἔλαβε τὸ προσωνύμιο «Θαλασσοπόρος».

Κατὰ τὴν παράδοσιν, ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος καὶ μιὰ ομάδα δεκατεσσάρων μαθητῶν του ἔκαναν ἓνα ἑπταετῆς ταξίδι μέσῳ τοῦ Ἀτλαντικοῦ πρὸς τὰ δυτικὰ τῆς πατρίδος τους, ἐπισκεπτόμενοι τὰ ἴδια νησιὰ τὶς ἡμέρες τῶν μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν Ἑορτῶν κατ' ἔτος γιὰ νὰ τελέσουν τὴν Θεία Λειτουργία. Ὡστόσο, ὁ σκοπὸς τῶν ταξιδιῶν τους ἦταν ἡ ἀδιάλειπτη προσευχὴ (ὡς ἀσκητικὴ πρακτικὴ, στὴν περίπτωσι αὐτὴ ὁ ὠκεανὸς χρησίμευε ὡς ἡ «ἔρημός» τους), ἡ οἰκοδόμησις Ἐκκλησιῶν καὶ Παρεκκλησιῶν, ἡ μεταστροφὴ τῶν κατοίκων τῶν νησιῶν καὶ πιθανῶς ἡ διάδοσις τῶν ἱρλανδικῶν χειρογράφων καὶ ἄλλων δεξιοτήτων. Εἶναι μάλιστα πιθανὸν αὐτοὶ οἱ ἱεραπόστολοι περίπου 1000 χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸν Χριστόφορο Κολόμβο νὰ ἔφθασαν στὶς ἀκτὲς τῆς Βόρειας καὶ τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς, τῆς Γροιλανδίας καὶ τῆς Νέας Γῆς, ἢ ἀκόμη καὶ τῆς Νότιας Ἀμερικῆς καὶ τῶν Καναρίων Νήσων.

Αὐτὸ τὸ ὅποιο εἶναι βέβαιο, ὡστόσο, εἶναι ὅτι ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος ταξίδευσε στὶς Ἑβρίδες, στὴν Σκωτία, στὶς Φερόες, στὴν Ἰσλανδία, στὴν Οὐαλλία καὶ στὴν Βρετάνη, ὅπου ἴδρυσε Μοναστήρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα σώζονται πολὺ πρῶιμα μοναστηριακὰ εἱρεῖπια.

Ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος, μετὰ ἀπὸ πνευματικούς, ἐκκλησιαστικούς καὶ ποιμαντικούς ἄθλους, οἱ ὅποιοι διήρκεσαν περισσότερο ἀπὸ μισὸ αἰῶνα, ἀναπαύθηκε εἰρηνικὰ στὸ Ἄνναγκνταουν καὶ ἐτάφη στὴν Μονὴ Κλόνφερτ, τῆς ὁποίας διετέλεσε ὡς Ἡγούμενος γιὰ πολλὰ ἔτη. Ἀργότερα τὰ ἱερὰ Λεῖψανά του ἐτέθησαν στὸν Καθεδρικό Ναὸ τοῦ Κλόνφερτ, ἂν καὶ ἡ ἀκριβὴς τοποθεσία των εἶναι σήμερα ἄγνωστη.

Ἀγαπητὸς ἀπὸ ὅλους ἤδη κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς του, ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος τιμήθηκε βαθεῖα μετὰ τὸ θάνατό του σὲ ὅλη τὴν Ἱρλανδία, τὴν Σκωτία, τὴν Οὐαλλία καὶ τὴν Βρετάνη. Ἀναφέρεται σὲ ὅλα τὰ μεγάλα ἱρλανδικὰ Μαρτυρολόγια καὶ ἡ τιμὴ πρὸς αὐτὸν ἐξαπλώθηκε στὴν Ἀγγλία, τὴν Ἰσλανδία καὶ σὲ πολλὰς περιοχὰς τῆς ἠπείρου. **Οἱ ναυτικοὶ** καὶ οἱ ταξιδιωτὲς ἀνέκαθεν ἐπεκαλοῦντο τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου στὶς προσευχὰς τους. Ἀμέτρητες Ἐκκλησίες καὶ Παρεκκλήσια σὲ παραθαλάσσιους οἰκισμοὺς τῆς Ἱρλανδίας καὶ τῆς Σκωτίας ἦταν ἀφιερῶθηκαν σὲ αὐτόν, ἐκ τῶν ὁποίων ὀρισμένα λειτουργοῦν ἀκόμη.

Ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος τιμᾶται ἐπίσης ὡς ὁ πολυουῆχος Ἅγιος τῆς χερσονήσου Ντίνγκλ (Dingle) στὴν κομητεία Κέρρυ. Ὁ μικρὸς κόλπος Μπράντον Γκρικ (Brandon Creek), κείμενος στὴν χερσόνησο, εἶναι σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσι τὸ σημεῖο ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὁ Ἅγιος ἀπέπλευσε μὲ τοὺς μαθητὲς του γιὰ τὸ ἑπταετὲς ταξίδι στὸν Ἀτλαντικὸ καὶ ἔφτασε στὴν Ἀμερική.

* * *

Τὸ ταξίδι τοῦ Ἁγίου Βρενδανοῦ

Τὸν Η΄ καὶ τὸν Θ΄ αἰῶνα συντάχθηκε ἀπὸ ἓναν Ἱρλανδὸ Μοναχὸ τὸ περίφημο ἔπος *Τὸ ταξίδι τοῦ Ἁγίου Βρενδανοῦ* («*Navigatio Sancti Brendani*»). Ἀργότερα ἄλλοι συγγραφεῖς ἔγραψαν πλεόν περίτεχνες ἐκδοχὰς του. Σύμφωνα μὲ τὸ ἔπος αὐτό, πολὺ δημοφιλὲς καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τοῦ Μεσαίωνος,

ὅταν ὁ Ὅσιος Βρενδᾶνος διετέλεσε Ἡγούμενος τοῦ Κλόνφερτ, τὸν ἐπισκέφθηκε κάποτε ἓνας Μοναχὸς ὀνόματι Βαρίνδος (*St. Barrindus*)¹. **Ὁ Μοναχὸς** τοῦ εἶπε, ὅτι εἶχε ταξιδεύσει μέσα ἀπὸ μιὰ πυκνὴ ὀμίχλη καὶ εἶχε φθάσει στὴν «οὐράνια Ἱερουσαλήμ», γεμάτη πολὺτιμους λίθους, στὴν ὁποία ὁ ἥλιος δὲν ἔδνε ποτέ, ὑπῆρχαν πολλὰ βουνά, τὰ πουλιὰ κελαῖδοῦσαν γλυκά, ἓνα ποτάμι ἔτρεχε ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ πρὸς τὴν δύσι καὶ ὅλα τὰ φυτὰ ἦταν πάντα ἀνθισμένα. **Ὁ Βαρίνδος** εἶχε περάσει ἓνα ἔτος ἐκεῖ.

Ἀφοῦ ἄκουσε τὴν ἱστορία του, ὁ Ὅσιος Βρενδᾶνος ἐπέλεξε δεκατέσσερις μαθητὲς ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητά του, ἐπέστρεψε στὴν γενέτειρά του, τὸ Κέρρυ, καὶ ἀναχώρησε μαζί τους μὲ μιὰ ζύλινη βάρκα καλυμμένη μὲ δέρμα βοδιοῦ. **Ὁ ἀνεφοδιασμὸς** τους σὲ τροφίμα καὶ ποτὰ θὰ ἀρκοῦσε γιὰ σαράντα ἡμέ-

ρες, αλλά προορίζονταν να περιπλανηθούν στον ώκεανό για επτά έτη. Σὲ ὅλες τὶς ἐκδοχὲς αὐτῆς τῆς ἱστορίας, ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος μὲ μιὰ ὁμάδα Μοναχῶν-συνοδοιπόρων ὄργωσε τὸν Ἀτλαντικὸ Ὦκεανὸ ἀναζητῶν τὸ «νησὶ τοῦ Παραδείσου τῆς ἐπαγγελίας»². Τελικὰ τὸ βρῆκαν καὶ πέρασαν ἀρκετὸ καιρὸ ἐκεῖ, ὅπου ἔκαναν πολλὲς ἐνδιαφέρουσες, συναρπαστικὲς καὶ ἐπικίνδυνες συναντήσεις. Σὲ γενικὲς γραμμὲς, ἡ καθημερινότητά τους καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τοῦ ταξιδιοῦ ἦταν ἕνας συνηθισμένος μοναστικὸς κύκλος λατρείας καὶ ἐργασίας, καὶ κάθε μέρα διανθίζονταν ἀπὸ μοναστικὰ καθήκοντα καὶ διακονίες. Ἀφοῦ παρέμεινε στὸ «νησὶ τῆς ἐπαγγελίας» τῶν ἀγίων γιὰ κάποιο χρονικὸ διάστημα, ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος πῆρε μερικὸς ἀπὸ τοὺς οὐράνιους καρποὺς καὶ τοὺς πολύτιμους λίθους τοῦ καὶ ἔπλευσε πίσω.

● Σύμφωνα μὲ τοὺς σύγχρονους ἐρευνητές, τὸ ἔπος ἐπηρεάστηκε ἀπὸ τὴν παλαιοχριστιανικὴ ἀπόκρυφη λογοτεχνία καὶ τὴν ἰρλανδικὴ (καὶ σκανδιναβικὴ) μυθολογία, καθὼς καὶ ἀπὸ τὶς φαντασιώσεις τῶν συγγραφέων καὶ ὠρισμένα ἱστορικὰ γεγονότα. Τὸ κείμενο αὐτὸ ἐπιβίωσε σὲ 116 μεσαιωνικὰ λατινικὰ χειρόγραφα, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις στὰ μεσαιωνικὰ ἀγγλικά, γερμανικά, γαλλικά, φλαμανδικὰ, ἰταλικά, σκανδιναβικά καὶ προβηγκιανὰ. Αὐτὸ τὸ σαγηνευτικὸ ἔπος, τὸ ὁποῖο ἔχει μεταφρασθῆ σὲ πολλὲς σύγχρονες γλώσσες καὶ ἔχει ἐκδοθῆ σχεδὸν σὲ ὅλο τὸν κόσμο, ἔχει σίγουρα ἐποικοδομητικὰ στοιχεῖα καὶ εἶναι δημοφιλὲς μέχρι σήμερα.

● Τὴν δεκαετία τοῦ 1970 μιὰ ὁμάδα ἐξερευνητῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Τιμ Σέβεριν (Tim Severin) κατασκεύασε ἕνα ἀντίγραφο τοῦ ἰρλανδικοῦ *κουρράχ* (currach, μία ἀνοικτὴ βάρκα ἀπὸ τέφρα καὶ δρῦ, δεμένη μεταξύ τους μὲ περίπου τρία χιλιόμετρα δερμάτινου κορδονιοῦ), ἔπλευσε ἀπὸ τὶς ἰρλανδικὲς ἀκτὲς καὶ τελικὰ ἔφτασε στὸ Νησὶ τῆς Νέας Γῆς (Newfoundland, στὰ ΒΑ τοῦ Κεμπέκ), ἀφοῦ εἶχε κάνει ἀρκετὲς στάσεις στὴν διαδρομὴ. Ἀπέδειξε ἔτσι, ὅτι ἦταν δυνατὸ νὰ κάνει τὸ ἴδιο καὶ ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος τὸν 5^ο αἰ. Ἐπὶ πλέον, κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ταξιδιοῦ τους, τὸ πλήρωμα συνάντησε ὠρισμένους τόπους καὶ περιγραφές, ὅπως ἀναφέρονται στὸ μεσαιωνικὸ ἔπος: «τὸ νησὶ τῶν προβάτων», «ὁ Παράδεισος τῶν πουλιῶν ὅπου τραγουδοῦσαν πνευματικὸς ὕμνους» (ἴσως καὶ τὰ δύο στίς Φερόες), «κρυστάλλινους πύργους» (παγετῶνες καὶ παγόβουνα στὰ βόρεια νησιά), «βουνὰ τὰ ὁποῖα ἐκσφενδόνιζαν πέτρες» (ἠφαίστεια στὴν Ἴσλανδία), «θαλάσσια τέρατα» (φάλαινες, φώκιες καὶ πιθανῶς θαλάσσιοι ἐλέφαντες) κ.λπ.

● Δὲν εἶναι περίεργο, τὸ ὅτι ὁ Κολόμβος πίστευε ὅτι ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος εἶχε ἀνακαλύψει τὴν Ἀμερικὴ πρὶν ἀπὸ αὐτὸν καὶ χρησιμοποίησε (ὁ Κολόμβος) χάρτες βασισιμένους ἐν μέρει στὶς διαδρομὲς τοῦ Ἁγίου Βρενδανοῦ.

Εἰδικότερα, ἄς παραθέσουμε ἓνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ δοκίμου Βζέβολοδ Φιλίπιεβ (Vsevolod Filipiev) μὲ τίτλο: «**Ε**νας Αθωνίτης. Μία ἱστορία καὶ μιὰ παραβολή», (ἐκδοτικὸς οἶκος «Palomnik», 2014), σὲ μετάφρασι ἀπὸ τὰ ρωσικὰ:

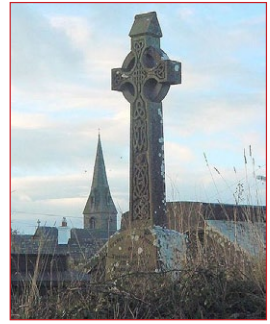
«**Υ**πάρχουν πληροφορίες, ὅτι ἡ Ἀμερικὴ εἶχε ἀνακαλυφθῆ πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸν Κολόμβο ἀπὸ χριστιανοὺς ἀσκητῆς.

Στὴν ἀρχαιότητα ὑπῆρχαν “μοναστηριακὰ πλοῖα”, τὰ ὁποῖα ἔκαναν ταξίδια σὲ μακρινὲς ἀποστάσεις. **Υ**πῆρχε ἡ ἐκδοχή, ὅτι οἱ αὐστηροὶ αὐτοὶ ἀσκητῆς προσπαθοῦσαν νὰ ἀνακαλύψουν τὰ πλέον ἀπομακρυσμένα μέρη, ἀπολύτως ἀπρόσιτα γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, μέρη ὅπου θὰ εἶχαν τὴν δυνατότητα νὰ ἀφοσιωθοῦν ὀλοκληρωτικὰ στὴν προσευχὴ καὶ τὴν μετάνοια. **Π**ροφανῶς, ὑπῆρχαν Μοναχοί-ναῦτες, οἱ ὁποῖοι μετέφεραν τοὺς ἀναφερομένους ἀσκητῆς στὴν ἀμερικανικὴ γῆ, τότε ἀκόμη ἄγνωστη στὸν Παλαιὸ Κόσμο. **Η** τοποθεσία αὐτῆς τῆς γῆς τηρήθηκε ἐπτασφράγιστο μυστικὸ ἀπὸ τοὺς Μοναχοὺς-ναῦτες, ὅταν ἐπέστρεψαν στὴν Εὐρώπη, ὥστε νὰ μὴν προδώσουν τοὺς ἀναχωρητῆς».

Τὸ τί μπορεῖ νὰ συνέβη σὲ αὐτοὺς τοὺς πρώτους χριστιανοὺς ἐρημίτες στὴν Ἀμερικὴ, ἂν πῆγαν ποτὲ ἐκεῖ, εἶναι ἄγνωστο. **Εἶ**ναι πιθανὸν ὅτι, ὅταν ἀποβιβάσθηκαν στὴν ξηρὰ, δὲν θὰ γνῶριζαν ποὺ ζοῦσαν οἱ ἰθαγενεῖς Ἀμερικανοί. **Ἡ**ρθαν σὲ ἐπαφὴ μὲ ἰθαγενεῖς ἢ μήπως ὁ Κύριος τοὺς διατήρησε ἀπαρατήρητους μέσα στὴν ἀνέπαφη ἀμερικανικὴ φύσι καὶ τὴν παρθένα ἔρημο μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς τους;...

* * *

Εἶναι ἐνδιαφέρον, ὅτι ὁ πρωτοπρεσβύτερος Ἀλέξανδρος Σαμπάνοφ τοῦ Τβέρ, ἔχει ἀφιερῶσει μερικὰ ἀπὸ τὰ βιβλία του στοὺς πρὸ τοῦ σχίσματος Ἁγίους τῶν Βρετανικῶν Νήσων καὶ τῆς Ἰρλανδίας, συμπεριλαμβανομένου τοῦ Ἁγίου Βρενδανοῦ. **Σ**τὰ ἔργα του, ἔκανε ἐνδελεχὴ ἔρευνα, προσπαθῶν νὰ ἐντοπίσῃ στοιχεῖα γνησιότητος ἢ μυθοπλασίας καὶ διάφορες ἐπιρροὲς τῶν μεσαιωνικῶν *σάγκων* στὰ ταξίδια τοῦ Ἁγίου Βρενδανοῦ. **Σ**τὸ τέλος τῆς ἐργασίας του εἰκάζει, ὅτι ὁ Ἅγιος Βρενδᾶνος καὶ οἱ μαθηταὶ του πιθανὸν νὰ ταξίδευσαν μέσῳ τῆς Σκανδιναβίας καὶ τῆς Βαλτικῆς, μέχρι τὴν χερσόνησο Κόλα, ἐπισκεπτόμενοι ὠρισμένες περιοχὲς στὴν σημερινὴ βορειοδυ-

Ο Άγιος Βρενδάνος
ἐπάνω σὲ μία φάλαινα.
Ἀπὸ χειρόγραφο
τοῦ 11' αἰ.

τική Ρωσία. Προχωρεῖ στὴν ὑπόθεσι, ὅτι ἡ βάρπτι-
σις τῆς Ρωσίας δὲν ἔγινε χωρὶς τὴν συμμετοχὴ
Κελτῶν (Ἰρλανδῶν), οἱ ὅποιοι ἴσως ἔκτισαν κά-
ποιες Ἐκκλησίες καὶ ἔστησαν κέλτικους σταυ-
ροὺς στὶς προαναφερθεῖσες περιοχές, ἀκόμη καὶ
στὸ Νόβγκοροδ καὶ στὸ Κίεβο (διατυπώνει τὴν
ὑπόθεσι, ὅτι τὸ πρῶτο Μοναστήρι στὸ Κίεβο μέ-
χρι τὸν 11' αἰ. ἦταν ἰρλανδικό!). Ἄν καὶ μᾶς λεί-
πουν ἐντελῶς τὰ στοιχεῖα γιὰ νὰ τὸ ἀποδείξου-
με, ὠρισμένοι σύγχρονοι ἱστορικοὶ εἰκάζουν ὅτι
μεμονωμένοι Ἰρλανδοὶ ἱεραπόστολοι πιθανὸν
νὰ περπάτησαν μέχρι τὰ ἀνατολικά καὶ τὰ βό-
ρεια τῆς Ρωσίας. Δὲν εἶναι ἀδύνατο.

* * *

Ὁ ἱστορικός μεσαιωνολόγος J. Le Goff ἔχει ὑπολογίσει, ὅτι
κατὰ τὴν διάρκεια 200 ἐτῶν ἡ Ἰρλανδία «ἐξήγαγε» περίπου 115
Ἄγιους στὴν Γερμανία, 45 Ἄγιους στὴν Γαλλία, 44 στὴν Βρετανία,
36 στὸ σημερινὸ Βέλγιο, 25 στὴν Σκωτία καὶ 13 στὴν Ἰταλία. Οἱ
περισσότερες ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἅγιες μορφές ἔγιναν μέρος τῆς λαογρα-
φίας τῶν χωρῶν αὐτῶν, γεγονόςς τὸ ὁποῖο μαρτυρεῖ πόσο βαθειὰ
ἄφησε τὰ ἴχνη του ὁ ἰρλανδικὸς Μοναχισμὸς στὴν νοοτροπία καὶ
τὰ συναισθήματα τοῦ δυτικοῦ κόσμου.

Ἄς ἀναφέρουμε μερικοὺς μόνο ἐκ Ἀγίων, μαθητῶν τοῦ Ἀγίου
Βρενδανοῦ: ὁ Ἅγιος Κολμᾶνος, Ἐπίσκοπος Κλόουν (St. Colman of
Cloyne, † Μνήμη: 24η Νοεμβρίου)· ὁ Ἅγιος Φινᾶνος Ἡγούμενος ἐν
Κίνιττυ (St. Finan of Kinitty, † Μνήμη: 7η Ἀπριλίου)· ὁ Ἅγιος Μο-
λονᾶκος, Ἡγούμενος καὶ Ἐπίσκοπος ἐν Λίσμορ (Lismore) τῆς Σκω-
τίας (St. Molonachus, † Μνήμη: 25η Ἰουνίου)· ὁ Ἅγιος Ψαλμῳδῖος,
ἐρημίτης ἐν Λιμὸς Γαλλία (St. Psalmodius, † Μνήμη: 14η Ἰουνίου).

+

*Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ, τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν!*

(*) Βλ. <https://orthochristian.com/131407.html>. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Ὁ Ἅγιος Βαρῖνδος (St. Barrindus, Barrfoin, † Μνήμη: 21η Μαΐου) κατατάσσε-
ται ἐπίσης στοὺς Ἄγιους. Ἀρχικῶς ἦταν ἐπὶ κεφαλῆς μιᾶς Μοναστικῆς κοινότητος,
τὴν ὁποῖαν ἱδρυσε ὁ Ἅγιος Κολουμπα τῆς Ἰρλανδίας, Κτίτωρ τῆς Μονῆς Ἀϊόνα
(† Μνήμη: 9η Ἰουνίου, βλ. ἐδῶ) καὶ ἀργότερα ἀγωνίσθηκε στὸ Κιλμπάρρον στὴν
Κομιτεῖα Ντόνεγκαλ. Ὁρισμένοι ἱστορικοὶ ὑποθέτουν, ὅτι ἔφθασε στὴν Βόρεια
Ἀμερικὴ κατὰ τὴν διάρκεια ἐνός ἐκ τῶν ἱεραποστολικῶν του ταξιδίων καὶ ἐνημέ-
ρωσε τὸν Ἅγιο Βρενδάνο γιὰ τὸ ἐπίτευγμά του.

2. Στο πέρασμα τών αιώνων πολλοί άνθρωποι πίστευαν, ότι τὸ πρωτότυπο τοῦ «νησιοῦ τών Ἁγίων τῆς Ἐπαγγελίας», ἢ τοῦ «νησιοῦ τοῦ Ἁγίου Βρενδανοῦ», ὑπάρχει κάπου στὸν δυτικὸ Ἄτλαντικὸ στὰ ἀνοικτὰ τῆς Βόρειας Ἀφρικῆς, τὸ ἴδιο τὸ μυθικὸ νησὶ ποὺ ἀναφέρεται στὸ *ἔπος* καὶ τὸ ὁποῖο ὁ Ἅγιος Βρενδάνος καὶ οἱ σύντροφοί του ἀνακάλυψαν κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ταξιδιοῦ τους, ὅταν προσευχήθηκαν καὶ εὐαγγελίστηκαν τοὺς νησιώτες κατοίκους. **Εἶναι** ἀξιοσημείωτο, ὅτι τὸ νησὶ αὐτὸ περιλαμβανόταν στοὺς χάρτες τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστόφορου Κολόμβου καὶ στὰ ἰσπανικὰ ὀνομαζόταν «La Isle de San Borondon». Ἡ *Mappa Mundi* (Χάρτης τοῦ Κόσμου), τοῦ ΙΓ' αἰ., ἢ ὁποῖα φυλάσσεται στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τοῦ Χέρφορντ (Ἀγγλία), περιγράφει ἕνα ὁλόκληρο ἀρχιπέλαγος: «τὰ Νησιὰ τών Εὐλογημένων καὶ τὸ Νησὶ τοῦ Ἁγίου Βρενδανοῦ». **Τὸ** 1520, τὰ μέλη τῆς ἀποστολῆς τοῦ Φερδινάνδου Μαγγελάνου ὠνόμασαν ἕναν παράκτιο κόλπο στὰ ἀνοικτὰ τῆς Ἀργεντινῆς μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου Βρενδανοῦ, καθὼς ἐπίστευαν ὅτι τὸ ἡμικυκλικὸ σχῆμα του ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν διαχωρισμὸ ἀπὸ αὐτὸν ἐνὸς περιπλανώμενου νησιοῦ. Ἀργότερα, ἀπὸ τὸν ΙΣ' ἕως τὸν ΙΘ' αἰ., προτάθηκαν καὶ ἄλλες θεωρίες, μετὰ πολλοὺς ἐξερευνητές, ναυτικούς καὶ Μοναχοὺς νὰ βιώνουν ὄραματα ἐνὸς μυστηριώδους νησιοῦ, τὸ ὁποῖο ἐμφανιζόταν μέσα ἀπὸ τὴν ὁμίχλη στὸν Ἄτλαντικὸ, καὶ ἰδίως στὴν περιοχὴ τών Καναριῶν Νησῶν. **Μεταξὺ** ἄλλων «ὕποψηφιῶν» ἦταν ἡ Μαδέρα, μία ἀπὸ τὶς Ἀζόρες ἢ κάποιον νησὶ νότια τῆς Ἴρλανδίας.

